

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

СУЧАСНА ПСИХОЛОГІЯ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

*Присвячено Всесвітньому дню психічного здоров'я
(World Mental Health Day)*

10 жовтня 2025 року

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»
ФАКУЛЬТЕТ ПСИХОЛОГІЇ, ПОЛІТОЛОГІЇ ТА СОЦІОЛОГІЇ
КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ

Збірник матеріалів
Всеукраїнської науково-практичної конференції
**СУЧАСНА ПСИХОЛОГІЯ:
ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ**

Присвячено Всесвітньому дню психічного здоров'я
(World Mental Health Day)

10 жовтня 2025 року

Видавництво
«Юридика»
2025

Редакційна колегія:

Головний редактор: **Аракелян Мінас Рамзесович**, доктор юридичних наук, професор, Заслужений юрист України, проректор з наукової роботи Національного університету «Одеська юридична академія»

Члени редакційної колегії:

ЦІЛЬМАК Олена Миколаївна, доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри психології Національного університету «Одеська юридична академія»;

АФОНІН Дмитро Сергійович, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри психології Національного університету «Одеська юридична академія»;

БУДЯЧЕНКО Ольга Миколаївна, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри психології Національного університету «Одеська юридична академія»;

ГУРІН Руслан Сергійович, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри психології Національного університету «Одеська юридична академія»;

ДЖЕЖИК Ольга Володимирівна, кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології Національного університету «Одеська юридична академія»;

САМАРА Ольга Євгенівна, кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології Національного університету «Одеська юридична академія»;

ТАТЬЯНЧИКОВ Андрій Олександрович, кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології Національного університету «Одеська юридична академія»;

ШМАЛЕНКО Юлія Іванівна, кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри психології Національного університету «Одеська юридична академія»

Зважаючи на свободу наукової творчості, відповідальність за достовірність матеріалів та фактів, унікальність тексту тез та дотримання вимог академічної доброчесності, несуть автори

Сучасна психологія: виклики та перспективи : збірник матеріалів С91 Всеукраїнської науково-практичної конференції / за заг. ред. М. Р. Аракеляна. – Одеса : Видавництво «Юридика», 2025. – 262 с.

ISBN 978-617-8574-65-9

DOI: <https://doi.org/10.32837/11300.30918>

Збірник матеріалів підготовлено за доповідями учасників Всеукраїнської науково-практичної конференції, присвяченої Всесвітньому дню психічного здоров'я (м. Одеса, 10 жовтня 2025 р.).

УДК 159.9'6(062.552)

© Автори, 2025

© Національний університет

ISBN 978-617-8574-65-9

«Одеська юридична академія», кафедра психології, 2025

Татьянчиков Андрій Олександрович
кандидат психологічних наук, доцент,
доцент кафедри психології
Національний університет «Одеська юридична академія»
ORCID : <https://orcid.org/0000-0003-1721-0891>

Скалозуб Олександр Васильович
магістрант ОП «Психологія»
Центру заочного та дистанційного навчання
Національний університет «Одеська юридична академія»

DOI: <https://doi.org/10.32837/11300.30936>

ПСИХОЛОГІЧНІ МЕХАНІЗМИ УПРАВЛІННЯ КОНФЛІКТАМИ В МУЛЬТИДИСЦИПЛІНАРНИХ КОМАНДАХ РЕАБІЛІТАЦІЙНОГО ЦЕНТРУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Війна в Україні істотно змінила умови функціонування системи охорони здоров'я, соціального захисту та реабілітації. У контексті воєнного стану особливого значення набула ефективна взаємодія мультидисциплінарних команд у реабілітаційних центрах, де фахівці різних галузей – лікарі, психологи, реабілітологи, фізіотерапевти, соціальні працівники, ерготерапевти – спільно працюють над відновленням фізичного й психічного здоров'я осіб, постраждалих від бойових дій. Інтенсивна динаміка роботи, високе емоційне навантаження, різні професійні підходи та обмежені ресурси створюють передумови для виникнення конфліктів, які можуть негативно впливати на ефективність командної діяльності та якість реабілітаційних послуг. Здатність команд долати внутрішні суперечності, узгоджувати професійні позиції та діяти злагоджено є критично важливою передумовою успішної реабілітації військових, цивільних постраждалих та їхніх родин.

Аналіз сучасних наукових публікацій і міжнародного досвіду свідчить, що ефективне функціонування мультидисциплінарних команд неможливе без розвитку психологічної безпеки, емоційної компетентності та чіткої комунікативної структури, що регулює незгоду та попереджає ескалацію конфліктів. Психологічні механізми управління конфліктами у професійних командах поєднують когнітивні (усвідомлення причин і динаміки конфлікту), емоційні

(саморегуляція, емпатія) та поведінкові (стратегії взаємодії, посередництво) компоненти, що забезпечують конструктивне вирішення суперечностей і збереження командної цілісності. Дослідження українських і зарубіжних авторів підтверджують, що конфлікт у мультидисциплінарному середовищі має складну багаторівневу природу, зумовлену поєднанням особистісних, організаційних і контекстуальних чинників. Особливої ваги набувають феномени професійного вигорання, рольової невизначеності, перевантаження та емоційної напруги, які виступають тригерами деструктивної поведінки.

За результатами анкетування працівників реабілітаційного відділення закладу охорони здоров'я виявлено, що конфлікти в мультидисциплінарній команді мають переважно ситуативний, функціональний характер і виникають здебільшого через комунікативні труднощі, перевантаження персоналу, нечіткість розподілу функцій і професійні розбіжності між фахівцями різного профілю. Хоча у структурі взаємодії наявні певні напруження, загалом у колективі зберігається сприятливий психологічний клімат, взаємоповага й орієнтація на співпрацю. Вибір стратегій реагування на конфлікт залежить від професійної ролі: лікарі частіше демонструють суперництво, психологи – компроміс і співробітництво, а асистенти та медсестри – уникнення як форму самозахисту. Недостатній рівень підготовки у сфері конфлікт-менеджменту поєднується з високим потенціалом розвитку медіаторських умінь і емоційної компетентності, що свідчить про внутрішні ресурси команди для підвищення ефективності взаємодії та попередження конфліктів у професійному середовищі.

Результати емпіричного дослідження показали, що психологічні механізми управління конфліктами в мультидисциплінарних командах мають багаторівневу структуру, у якій поведінкові стратегії, когнітивні уміння, емоційна саморегуляція та соціально-психологічний клімат взаємопов'язані й визначають ефективність командної взаємодії. Найпоширенішими стратегіями поведінки в конфліктах є суперництво та компроміс, тоді як співробітництво та пристосування більш характерні для фахівців психологічного профілю. Це свідчить про залежність конфліктної поведінки від професійної ролі та статусу в команді. Рівень сформованості конфліктологічних умінь у більшості учасників є середнім, що означає наявність базових навичок управління конфліктами, але недостатню здатність до їхнього послідовного застосування. Найрозвиненішим компонентом виступає здатність виконувати роль посередника,

тоді як реагування на критику та попередження виникнення невдоволення залишаються найуразливішими аспектами. Психологічна безпека команди оцінюється на середньому рівні, з певними відмінностями залежно від ієрархічної позиції фахівців, що відображає як загальну довіру у взаємодії, так і наявність структурних бар'єрів для відкритого обговорення проблем.

Отримані результати підтвердили ключову роль емоційних факторів у регуляції конфліктної поведінки. Помірний рівень професійного вигорання, зокрема високе емоційне виснаження та часткова деперсоналізація, свідчить про поступове зниження енергетичного ресурсу команди, що зменшує здатність до саморегуляції та підвищує ймовірність емоційних реакцій у ситуаціях суперечностей. Водночас достатньо високі показники емпатії, розпізнавання емоцій інших і емоційної усвідомленості демонструють наявність компенсаторного ресурсу – емоційного інтелекту, який пом'якшує наслідки стресу й сприяє конструктивній взаємодії. Працівники з вищим рівнем емоційного інтелекту частіше обирають співробітництво та компроміс, краще сприймають критику, легше виконують роль посередників і зберігають здатність до емпатії навіть в умовах емоційного навантаження. Це дозволяє розглядати розвиток емоційного інтелекту, підвищення психологічної безпеки та профілактику вигорання як основні напрями підвищення ефективності управління конфліктами в мультидисциплінарних командах реабілітаційних відділень.

Таким чином, управління конфліктами у мультидисциплінарних командах реалізується як комплексна система взаємодії когнітивних, емоційних і соціально-психологічних факторів, що забезпечують адаптивність професійної поведінки.

Список використаних джерел

1. Волошина І., Крупський О. Емоційний інтелект як фактор успішного управління командами. *Challenges and Issues of Modern Science*. 2024. № 3. С. 188–195.
2. Карамушка Л. М. Психічне здоров'я персоналу організацій в умовах війни : Навч.-методичний посібник. Київ : Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України, 2023. 124 с.
3. Чорна В. В. та ін. Емоційне вигорання фахівців мультидисциплінарних команд закладів охорони здоров'я: аналіз зарубіжного досвіду. *Trauma*. 2025. № 26 (3). С. 165–179. DOI: 10.22141/1608-1706.3.26.2025.1017.

Ключові слова: мультидисциплінарна команда, управління конфліктами, психологічні механізми, емоційний інтелект, конфліктологічні уміння, реабілітаційний центр.

Keywords: multidisciplinary team, conflict management, psychological mechanisms, emotional intelligence, conflictological skills, rehabilitation center.

Ткаченко Каріна Русланівна

магістрант ОП «Клінічна психологія»

факультету психології, політології та соціології

Національний університет «Одеська юридична академія»

Науковий керівник: Ульянов Вадим Олексійович,

доктор медичних наук, професор

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8793-5137>

DOI: <https://doi.org/10.32837/11300.30935>

ЗВ'ЯЗОК МІЖ ЯКІСТЮ СНУ ТА РІВНЕМ ТРИВОЖНОСТІ У МОЛОДИХ ДОРΟΣЛИХ

У сучасному суспільстві проблема порушень сну набуває дедалі більшої актуальності, особливо серед молодих дорослих, які часто стикаються з високими навчальними, професійними та соціальними навантаженнями. Якість сну є одним із ключових факторів, що впливає на психічне та фізичне здоров'я людини. Доведено, що недостатній або нерегулярний сон може призводити до погіршення когнітивних функцій, зниження працездатності та розвитку психологічних розладів.

Окреме значення має вивчення взаємозв'язку між якістю сну та рівнем тривожності, адже саме тривожні стани є поширеною проблемою серед молоді. Підвищена тривожність може не лише погіршувати сон, а й запускати замкнене коло, де низька якість сну своєю чергою посилює симптоми тривожності. Усвідомлення цих механізмів є важливим для своєчасної профілактики та корекції психологічних проблем.

Дослідження взаємозв'язку між якістю сну та рівнем тривожності у молодих дорослих є актуальним як з наукової, так і з практичної точки зору, оскільки воно дозволяє розробити ефективні стратегії

Татьянчиков Андрій Олександрович Коршак Ольга Володимирівна ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ МОТИВАЦІЇ ДО НАВЧАННЯ У ЗДОБУВАЧІВ ДРУГОЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ.	173
Татьянчиков Андрій Олександрович Скалозуб Олександр Васильович ПСИХОЛОГІЧНІ МЕХАНІЗМИ УПРАВЛІННЯ КОНФЛІКТАМИ В МУЛЬТИДИСЦИПЛІНАРНИХ КОМАНДАХ РЕАБІЛІТАЦІЙНОГО ЦЕНТРУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.	176
Ткаченко Каріна Русланівна ЗВ'ЯЗОК МІЖ ЯКІСТЮ СЛУХУ ТА РІВНЕМ ТРИВОЖНОСТІ У МОЛОДИХ ДОРОСЛИХ.	179
Тодорцева Юлія Вікторівна ПРОГРАМА ЗБЕРЕЖЕННЯ ПСИХОЛОГІЧНОГО ЗДОРОВ'Я ЖІНОК СЕРЕДЬНОГО ВІКУ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ.	184
Тодорцева Юлія Вікторівна Бритвина Ірина Олександрівна ВПЛИВ ЕСКАПІЗМУ НА ПСИХОСОМАТИЧНИЙ СТАН ЖІНОК.	187
Третьякова Тетяна Миколаївна Лелюк Анастасія Сергіївна ЗДАТНІСТЬ ДО ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЯК ПСИХОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ОСОБИСТОСТІ.	190
Удоденко Ярослава Володимирівна Рєпнова Тетяна Петрівна ВПЛИВ ТРАВМАТИЧНИХ ПОДІЙ НА ФОРМУВАННЯ СУЇЦИДАЛЬНОЇ ПОВЕДІНКИ.	195
Ульянов Вадим Олексійович Малиновська Марія Дмитрівна ОСОБЛИВОСТІ КОГНІТИВНИХ ФУНКЦІЙ ПАЦІЄНТІВ З РІЗНИМИ ПСИХІЧНИМИ ЗАХВОРЮВАННЯМИ.	199
Федорішко Анастасія Дмитрівна ПСИХОЛОГІЧНИЙ ВПЛИВ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ НА САМООЦІНКУ.	203
Цільмак Олена Миколаївна Телегіна Ірина Вікторівна ПРОФЕСІЙНА ДЕФОРМАЦІЯ ПСИХОЛОГА ТА ЇЇ ВПЛИВ НА ПРОФЕСІЙНУ ДІЯЛЬНІСТЬ.	208
Шмаленко Юлія Іванівна Бондарчук Іванна Костянтинівна ПСИХОЛОГІЧНІ МЕХАНІЗМИ ВИНИКНЕННЯ КОНФЛІКТІВ У МІЖОСОБИСТІСНІЙ ВЗАЄМОДІЇ ОСІБ З НАРЦИСИЧНИМИ РИСАМИ ХАРАКТЕРУ.	211